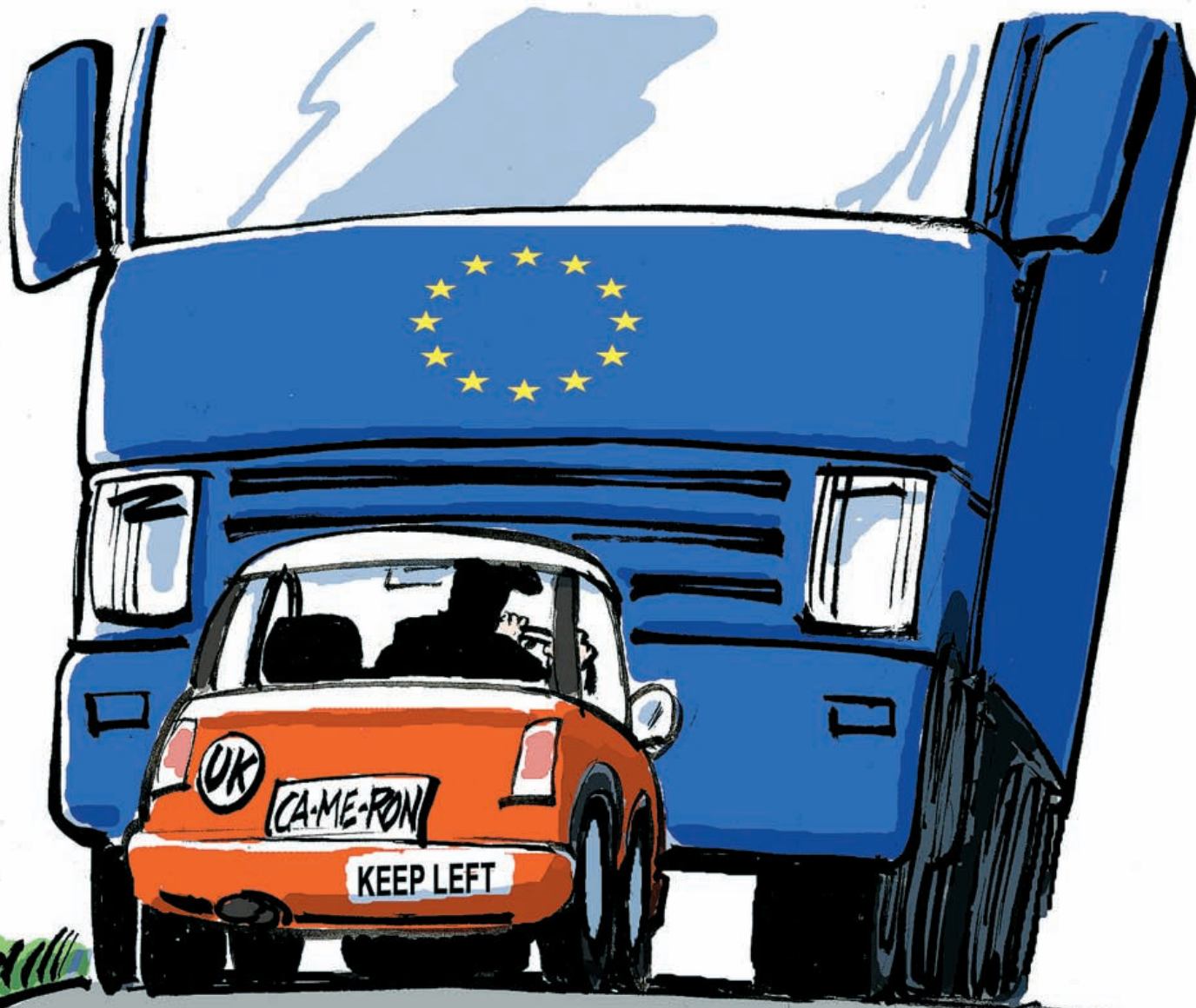

NOTAT

- magasin om demokrati og Europa

**Hvad vil
briterne i EU?**

Indhold

- 4 Set fra High Street
- 6 Hvad vil du mere, David Cameron?
- 7 Danmark og Europol
- 7 Snigpremiere 2014
- 8 Set fra London City
- 9 DF forbereder flere forbehold
- 11 Vigtigt at have briterne med
- 11 Sandhedens time
- 12 Skovmands Notater
- 13 EU - demokratisk set
- 14 Briterne mod Kontinentet
- 16 Undtagelse fra uændrede rettigheder

Leder:

Hvad hvis folket stemmer nej?

DER ER AL MULIG GRUND til at tro, at der faktisk kommer en britisk folkeafstemning om medlemskabet i EU om fire år. Det er kun David Camerons konservative, der har forpligtet sig, men selv hvis Labour vinder valget i 2015, er der grund til at tro, den kommer – bl.a. fordi Tony Blair i sin tid lovede en folkeafstemning, som han aldrig udskrev.

Når vi når til 2015, er det 40 år siden, briterne holdt deres første og hidtil eneste folkeafstemning om EU (dengang EF), under Labour-lederen Harold Wilson, der i øvrigt fik støtte fra den dengang nyvalgte konservative leder Margaret Thatcher. Seks måneder før afstemningen viste alle meningsmålinger et flertal for "nej", men resultatet blev et 2/3 flertal for "ja".

OM HISTORIEN gentager sig, kan ingen vide. Men det er værd at notere sig en meningsmåling, som firmaet YouGov lavede i januar.

Den spørger først, hvad folk ville stemme, hvis der var en ja-nej afstemning i dag. Svaret er, at det nærmest står fifty/fifty: 31 pct. ville stemme "ja" til fortsat medlemskab, 35 pct. ville stemme "nej". Dernæst spørger man, hvordan folk ville stemme, når premierministeren en gang har forhandlet nye betingelser hjem? Jo, så ville 50 pct. stemme "ja" og kun 25 pct. "nej".

NYE BETINGELSER bliver svære at skaffe i noget særligt omfang. Der findes ingen procedurer i EU-systemet for, hvordan et land genforhandler sit medlemskab, og formanden for Det Europæiske Råd Herman Van Rompuy sagde under et besøg i London, at det jo aldrig er specielt let at

forhandle, når man står med hånden på dørhåndtaget. Det første og det andet problem.

Det tredje problem er, at Camerons oplæg går på, at Storbritannien skal forblive i Det Indre Marked, men netop i EU's konstruktion er det svært at skille de ting ud, der alene har med den politiske union og intet med Det Indre Marked at gøre.

MEN MÅSKE LIGGER VÆRDIEN af en folkeafstemning som den, Cameron har lovet briterne, i selve den debat, den afstedkommer. Nogle iagttagere taler om en folkeafstemning som "catharsis", en renselse, hvor man får gjort op med gamle synspunkter og kan gå videre.

Med et lån fra en af Storbritanniens mest fremtrædende EU-kommentatorer, Timothy Garton Ash, historieprofessor i Oxford, kan man måske sige, at det netop er meget rimeligt, at en befolkning får lov at udtale sig igen – 42 år efter – om sin tilslutning til EU, »for vore dages dybe og brede Europæiske Union er noget ganske andet end det, briterne dengang kaldte "fællesmarkedet"«.

Men hvis folket nu siger "nej"? Så vil det være en historisk fejltagelse, siger historikeren. Men »Så vil folket have talt. Jeg tror på det europæiske projekt, men jeg tror endnu mere på demokratiet«.

Måske vi burde indbygge et krav i Grundlovens berømte paragraf 20 om, at suverænitetssafgivelse udløber efter f.eks. 30 år, så hver generation får mulighed for at genbekræfte eller frasige sig både EU og NATO-medlemskabet – med og uden forbehold. oaa.

Forsidetegning af hollænderen Tom Janssen, politicalcartoons.com

Hvad sagde David Cameron?

Den britiske premierministers skelsættende Europatale er blevet omtalt overalt. Men hvad sagde han præcist? Vi bringer uddrag og henviser til den fulde tekst.

AF OLE AABENHUS

Efter adskillige udsættelser holdt den britiske premierminister David Cameron den 23. januar sin store Europatale på nyhedsbureauet Bloombergs bureau i London.

Det er her, han ridser op, hvad Storbritannien vil – og ikke vil – i Europa. Det er her, han lover det britiske folk en folkeafstemning i 2017 – hvis hans konservative regering bliver genvalgt i 2015. Men det er også her, han siger, at han ønsker at blive i EU, hvis blot han kan få en ny form af EU-medlemskab, hvor man udelukkende er med i det Det Indre Marked.

Det følgende er centrale citater fra talen, som vil kunne læses i sin helhed på www.notat.dk > Skrifter.

»**Jeg taler** som britisk premierminister med en positiv vision for Den Europæiske Unions fremtid. En fremtid, som Storbritannien ønsker, og bør ønske at spille en bindende og aktiv rolle i«.

»**Vi er en ø-nation** – uafhængig, oprigtig, passioneret i forsvaret af vores uafhængighed. Denne britiske bevidsthed er lige så vanskelig at ændre, som det ville være at tømme Den Engelske Kanal. Det er derfor, vi har et mere praktisk end følelsesbetonet forhold til Den Europæiske Union... Men vi bliver ikke af den grund mere u-europæiske«.

»**Når valget kommer**, bliver det et reelt valg... mellem udmelding eller deltagelse i en ny aftale, hvor Storbritannien står i spidsen for fælles aktioner i spørgsmål som udenrigspolitik og handel, og hvor vi lader døren stå vidt åben for nye medlemmer«.

»**Det næste konservative** partiprogram i 2015 vil indeholde en anmodning om et mandat fra det britiske folk til, at en konservativ regering i det næste parlament kan forhandle om en ny aftale med vore

europæiske partnere. – Det vil være med det indre marked som en hjer-tesag«.

»**Når vi har** forhandlet denne nye aftale hjem, vil vi give det britiske folk mulighed for at deltage i en folkeafstemning med et meget enkelt ja eller nej. At forblive i EU på de nye betingelser eller trække sig helt ud. – Det vil blive en JA/NEJ-folkeafstemning«.

»**Selvfølgelig** kan Storbritannien gå sin egen vej i verden, uden for EU, hvis det er det, vi vælger. Det kan alle andre medlemsstater også. Men spørgsmålet er, om det vil være den bedste fremtid for vores land«.

»**Hvis vi forlader EU**, kan vi selvfølgelig ikke forlade Europa. Europa vil fortsat i mange år være vort største marked og geografisk forblive vores nabo altid. Vi er bundet sammen af et komplekst net af juridiske forpligtelser. – Selv hvis vi trak os helt ud, vil beslutninger truffet i EU fortsat have stor virkning i vort land. Men vi vil i så fald have mistet alle vore vetomuligheder og vores stemme i sådanne beslutninger«.

»**Hvis vi forlader** Den Europæiske Union er det ikke en returbillet. Så vi behøver tid til en ordentlig og grundig debat«.

»**Jeg tror fuldt og fast på**, at Storbritanniens interesse tjenes bedst i en fleksibel, tilpasningsdygtig og åben Europæisk Union, og at en sådan union er bedst, hvis Storbritannien deltager i den«.

(Oversættelse Karen Krog)

High Street, Kingston upon Thames, godt en halv time uden for Londons centrum.

Cameron's EU-poker set fra High Street

Har David Cameron taget sit land som gidsel i et internt partipolitisk spil - eller mener han, hvad han siger om EU og folkeafstemning? Julian Isherwood har loddet stemningen i en lille by ved Themsen.

TEKST OG FOTO

JULIAN ISHERWOOD

Går man tur på strøget i Kingston upon Thames, er man undskyldt, hvis man tror, man er kommet tæt på Babeltårnet. Midt i en by, der har været kroningssted for adskillige af de konger, der samlede England i 900-tallet, er der ikke meget i befolkningen, der minder om en ældgammel, angelsaksiske kongeby. Og dog.

For midt i det etniske mylder, der præger gågaden, og i den kakofoni af europæiske og alverdens andre sprog, der tales på gader og stræder, øjner man pludselig en gruppe af uniformsklædte unge skoleelever, der på formfuldendt engelsk svarer læreren om Englands historie.

Det er næppe denne nye generation briter under opsejling, som David Cameron taler til, når han bombastisk lover at generobre briternes suverænitet fra Bruxelles og give dem mulighed for at trække sig ud af det europæiske fællesskab.

Tværtimod. For denne unge generation betyder suverænitet så uendelig lidt, hvis ikke der er job at få for alle.

” Vi vil ikke have euroen, men vi kan ikke undvære EU.

Carlo, pølsemand

»Hvad er der galt med Europa?«, spørger 13-årige Hafeez, der gerne vil være bygningskonstruktør, og hvis bedsteforældre kom til Storbritannien fra Pakistan ”for mange år siden”. »Vi tager da over til Frankrig for at købe ind, og så spiller de godt rugby«, siger han og tilføjer: »Det vigtigste for mig er, at jeg kan få et godt job, når jeg er færdig med studierne.«

Denne kernepragmatisme præger mange af de lokale i et tidligere industriområde, der engang producerede kampfly, men som nu er overladt til serviceindustri, forretninger og et mindre universitet.

Vi har ikke råd til at sige nej

Spørg bare Carlo, en 40-årig brite af maltesisk oprindelse, der kører byens vel mest populære is- og pølsevogn.

»Vi vil ikke have euroen, men vi kan ikke undvære EU. Vi har set, hvordan euroen bare har gjort alting dyrere i de lande, der har taget den, og det har vi ikke råd til. Men vi har heller ikke råd til at ”go it alone”. Vi vil gerne have noget at skulle have sagt, når det gælder udviklingen i Europa, for det er sammen, at jobbene skabes«, siger han.

Det synspunkt deles af det lokale liberale demokratiske byrådsmedlem Simon James, der også er at finde som No. 8 på partiets valgliste til Europa-Parlamentet.

»Om der kommer en folkeafstemning? – Det gør der nok. Om vi forlader EU? – Det gør vi nok ikke. Når det kommer til stykket, vil folk erkende, at fordelene trods alt er flere end ulemperne«, siger James, der selv er gift med en spansk pige. Parret har 2 børn med dobbelt statsborgerskab.

»Vi har brug for samhandelen og Det Indre Marked, men vi vil ikke blive

en slags Norge. Vi vil ikke sættes i en situation, hvor vi først skal bidrage til EU for at få adgang til Det Indre Marked og dernæst skal indføre reglerne uden at have noget at sige, når direktiverne bliver til», siger han.

» Hvad er der galt med Europa?

Hafeez, 13 år

Boris

Ifølge Londons ærkekonservative overborgmester, den tidligere Bruxelles korrespondent Alexander Boris de Pfeffel Johnson – for nu at give ham sit fulde navn – er det netop det, Storbritannien skal: Forblive i Det Indre Marked, men på egne præmisser, og uden at deltage i EU's politiske union.

Selv en etnisk heksekedel af dimensioner – Londons overborgmester har efter eget udsagn tyrkiske, jødiske, britiske og tyske aner – mener Boris Johnson, at en "minimalist strategi", der placerer Storbritannien i udkanten af EU, vil være bedst.

Og selv om han måske ikke tror på det, har Johnsons fætter-langt-ude, David Cameron, været tvunget til at lytte og love både en genforhandling og en folkeafstemning i et forsøg på at dysse kritikken fra egne rækker ned.

Hvad skal genforhandles?

Simon James, som bl.a. har speciale i økonomisk udvikling, siger at løftet er for upræcist defineret – og så behæftet med "hvis'er", at det er helt forvirrende. Ikke

Simon James, Liberaldemokratisk byrådsmedlem i Kingston, spansk gift: »Får vi en folkeafstemning? Det gør vi nok«.

Kingstons elskede pølsevogn. Carlo er af maltesisk oprindelse, damen cypriotisk.

mindst er det en forudsætning for hele Cameron's udspil, at de konservative vinder det næste valg.

»Jeg tror ikke, der er nogen, der ved, hvad der kan genforhandles. Derfor virker det hele som et nummer. Sådan som Cameron har sagt det, kan han næsten gøre – eller ikke gøre – hvad som helst. Der er ingen åbenhed om, hvad han realistisk kunne tænke sig at ændre«, siger det liberaldemokratiske byrådsmedlem.

Han mener, at hans eget koalitionsparti også er en hindring for drastiske ændringer, så længe det er ved magten.

Realiteterne, siger James, er at Storbritannien bliver nødt til at komme til en erkendelse af, at landet ikke ville have den samme internationale styrke alene, som landet har som en politisk integreret del af EU.

»Når det kommer til stykket, vil folk erkende, at fordelene trods alt er flere end ulemperne.

Simon James, Liberaldemokrat

»Når EU kommer til et møde, for eksempel til Verdenshandelsorganisationen WTO, så lytter man – også USA og Kina. Hvis Storbritannien dukker op alene, vil det ikke være tilfældet«.

Men alligevel regner han med, at der – på et tidspunkt i fremtiden – skal være en folkeafstemning, der én gang for alle skal standse det politisk opslidende britiske spilfægteri om EU. »Som det er i dag, ligner det mere en intern magtkamp om stemmerne, end et realistisk ønske om at træde ud af samarbejdet«, siger han.

Labour

Det er der noget om, hvis man ser på det nationale niveau. For selv om Ed Miliband's Labour og vicepremierminister Nick Clegg's Liberaldemokrater begge er meget kritiske overfor Cameron's udspil, er der ingen, der kategorisk melder, at de ikke vil tage en folkeafstemning, hvis det skulle komme så langt.

Der er heller ingen tvivl om, at Cameron's popularitet blandt sine egne er ved at være forsvindende lille, og at opinionsundersøgelser er ved at skabe panik hos de konservative. De viser stor fremgang for højrefløjens anti-EU parti, UKIP (UK Independence Party), på bekostning af de konservative og står derfor øverst i Cameron's politiske planlægning.

Jordskredsvalg?

Sker der ikke snart noget positivt for Cameron, begynder det at ligne optakten til et valg à la Danmarks jordskredsvalg i 1973 – med et nyt parti, der sejler ind i parlamentet.

De konservative er på en nedadgående spiral, og har nu kun 27 procent, mens UKIP med Nigel Farage som frontfigur ligger på 17 procent – blot 10 procentpoint efter Cameron.

Det er markant for et parti, der ikke en gang har et parlamentsmedlem. Og det er opnået til trods for Cameron's forsøg på at stække Farage's vinger og mildne modstanden fra sin egne menige parlamentsmedlemmer ved at love bod og bedring – plus en folkeafstemning i forhold til EU.

Pokerspillet op til næste valg er sat i gang, men Camerons trumfer er svære at få øje på. ♦

Hvad vil du mere, David Cameron?

Storbritannien har allerede forbehold for store dele af EU-lovgivningen, så: Hvor meget mindre EU kan man ønske sig?

AF STAFFAN DAHLLÖF

Storbritannien bruger ikke euroen, har beholdt paskontrollen og deltager kun i det retslige samarbejde, man har lyst til. Så hvad mere er det, David Cameron forestiller sig?

Rebecca Adler-Nissen, forsker på Center for Europæisk politik, nævner EU-Domstolens rolle som en af de knaster, briterne traditionelt har problemer med.

Men, påpeger hun, gennemgangen af EU-Domstolens kompetence på det retslige område – omtalt andetsteds i bladet – var allerede i gang, inden David Cameron holdt sin tale.

Vil kunne stemme ja

Så hvad mere kan man forestille sig? »Måske noget på skatteområdet, måske en permanent afklaring af arbejdstiden. Jeg kunne også forestille mig en eller anden form for protokol eller erklæring om, at EU vil tage hensyn til The City of London«.

Rebecca Adler-Nissen mener, at de krav til EU, som en britisk regering kan finde på at præcisere, ikke nødvendigvis vil blive uoverstigelige at opfylde: »Hans idé er jo reelt, at han vil kunne anbefale et fortsat britisk EU-medlemskab«. ♦

Hvad er demokrati i EU?

Sociolog og leder i DEO **Rasmus Nørlem Sørensen** har inviteret til samtaler om udviklingen i EU med fokus på demokrati.

Tirsdag 9. april er gæsten forfatter og debattør **Carsten Jensen**

Tirsdag 23. april er gæsten tidl. MEP **Jens-Peter Bonde**

Begge møder kl. 17-18.30 i salen på Vartov i København
Pris 50 kr., 20 kr. for studerende.

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

TILMELD DIG PÅ www.deo.dk

De britiske særordninger

1984: Rabat på medlemsafgiften – Storbritannien fik i 1984 under Margaret Thatcher en rabat på 66 pct. af forskellen mellem det, briterne betalte, og det, de fik retur fra EU i form af støtteordninger.

Baggrunden var, at Storbritannien havde mindre gavn af landbrugsstøtten, som den gang tegnede sig for 80 pct. af EF's budget, end andre store medlemslande. Tyskland, Holland, Sverige, Østrig og nu senest Danmark har efterfølgende fået rabat på deres finansiering af den britiske rabat.

1991-97 (Uden for social protokol) – Storbritannien fik en undtagelse fra det daværende EF's sociale protokol om arbejdsmarkedspolitik i 1991, men den blev ophævet af Tony Blair 1997.

1991: Undtagelse for ØMU – Storbritannien fik en undtagelse fra den økonomiske og monetære union skrevet ind i Maastricht-traktaten fra starten i 1991.

Briterne deltager heller ikke i Europlus-pagten (frivillig aftale mellem 23 EU-lande), i Finanspagten, og de agter ikke at deltage i en kommende bankunion.

1997: Schengen – Storbritannien og Irland står uden for Schengenreglerne, som blev en del af EU-traktaten i 1997. De to lande har beholdt paskontrollen over for andre EU-lande, men ikke over for hinanden. De kan dog deltage i enkelte Schengen-relaterede beslutninger.

1997: Opt-in for retspolitik – Storbritannien (og Irland) har siden 1997 kunnet vælge, om man vil deltage i, og omfattes af, EU-beslutninger angående "retslige og indenrigspolitiske anliggender", der nu er omdøbt til området for "frihed, sikkerhed og retfærdighed".

(Et forbehold, hvor man kan vælge at tilslutte sig fra sag til sag, kaldes for opt-in, til forskel fra de danske forbehold, der i EU-sprog er en opt-out – dvs. man vælger at stå uden for et helt område. red.)

2003: Arbejdstidsdirektivet – briterne udnytter konsekvent en undtagelse i EU's arbejdstidsdirektiv fra 2003, der giver mulighed for at sætte den maksimale arbejdstid på 48 timer/uge ud af kraft. Det samme gør enkelte brancher i andre lande. Genforhandlinger af direktivet har stået på siden 2008, uden resultat.

2009: Charteret for grundlæggende rettigheder – Storbritannien (+ Polen) har fået et tillæg til Lissabon-traktaten, som siger, at ingen domstole kan underkende landenes gældende retstilstand med henvisning til charteret, og at de økonomiske og sociale rettigheder i charteret ikke er juridisk bindende. Tjekket overvejer at tilslutte sig dette særlige tillæg.

DANMARKS PROBLEM:

Europol

Danmark står over for et problem, der ligner det britiske, men er langt vanskeligere at handskes med.

Danmark har også et forbehold på det retslige område, men anderledes end Storbritanniens og Irlands.

De danske forbehold har nemlig form af en "opt out", og Danmark har derfor slet ikke deltaget i beslutninger om asyl, indvandring, civilret, strafferet og politisamarbejde siden 2009, da de områder (med nogle enkelte undtagelser) blev omfattet af flertalsafgørelser.

Danmark kan skifte til opt in-model, men kun efter en folkeafstemning.

Klar til at pakke...

En af de ting, der lurer forude, er et forslag om et nyt retsligt grundlag for politibureauet Europol. Forslaget står på Kommissionens huskeseddel for i år.

Når Europol bliver overstatsligt, må de danske medarbejdere i Haag pakke kufferten og rejse hjem, hvis det ikke inden da, er lykkedes regeringen af få godkendt et retsligt forbehold af britisk model – altså en opt-in.

Det vil forudsætte, at regeringen vinder en folkeafstemning.

5/6 flertal i Folketinget er ikke nok i et tilfælde som dette, hvor forbeholdene i sin tid blev besluttet ved folkeafstemning.

Også en slags premiere: Dommere i byen Reading på vej i kirke i forbindelse med en årlig åbningsceremoni i Reading Crown Court, en afdeling under britisk højesteret.

Britisk snigpremiere i 2014

Senest den 31. maj næste år skal briterne sige ja eller nej til cirka 130 EU-beslutninger, hvor EU-domstolen får det sidste ord.

AF STAFFAN DAHLLÖF

Den folkeafstemning om forholdet til EU, som premierminister David Cameron har stillet briterne i udsigt en gang i 2017, får en slags snigpremiere allerede næste år.

Inden juni næste år skal regeringen og parlamentet i London nemlig beslutte sig for, om Kommissionen og EU's domstol skal have udvidede beføjelser på de britiske øer.

Årsagen er en noget kringlet overgangsfase i Lissabon-traktaten.

Traktaten betyder nemlig, at fra december 2014 får Domstolen og Kommissionen fulde beføjelser på det retslige område – det, som tidligere blev kaldt for EU's tredje søjle, hvor beslutninger skulle træffes i enstemmighed, og hvor det enkelte land dermed havde vetoret.

Med Lissabon-traktaten forsvandt

den tredje søjle i 2009, og flertalsbeslutninger blev til hovedregel.

130 lovtekster lurer forude

På det retslige område har Storbritannien, ligesom Irland, haft en særlig type undtagelse, kaldet "opt-in". Det betyder, at de to lande har kunnet beslutte fra sag til sag, om de vil være med eller ej.

Grundlæggende er ændringen i 2009 derfor ganske uproblematisk, set med britiske øjne. Nogle ting er man gået med på, andre står man udenfor.

...fortsættes side 14

Beslutningerne omfatter en række konventioner om politisamarbejde, Den Europæiske Arrestordre, udlevering af vidner, overførsel af fanger, oprettelse af Europol, afgørelser om terrorbekæmpelse...

Europa set fra London City

Finansfolk i byen med verdens største valutamarked er nervøse over Camerons tale. De frygter norske tilstande, siger en fremtrædende dansk bankmand i City.

AF OLE AABENHUS

Erik F. Nielsen, du er global cheføkonom og en ofte anvendt kommentator for en af City's store, internationale banker, UniCredit. Hvordan ser City på Camerons udspil?

»Dem, jeg taler med på seniorniveau, er ret nervøse, – især for at Cameron skal tage Storbritannien ud af EU. Forventningerne er, at man vil få en rolle stort set som Norge og Schweiz – beslutningerne tages i Bruxelles, men de skal gennemføres alligevel, briterne har bare ingen indflydelse overhovedet – og det er det, der bekymrer dem«.

Hvad betyder EU for The City?

»EU er verdens største økonomiske blok og handelsmæssigt den største gruppe af lande. Så hvis man ikke kan få lov at lave de transaktioner, der understøtter handlen i EU, så har City et stort problem.

Du kan tage den skat på finansielle transaktioner, der er på vej. Det er fantastisk vigtigt for City at have medindflydelse her, for den kan have en enorm negativ indflydelse på den finansielle sektor.

Der er udregninger, der siger, at hvis man i 2012 havde taget henholdsvis 0,1 pct. og 0,01 pct. på finansielle transaktioner og handlen med derivativer (særligt spekulative værdipapirer. red.), så ville typiske banker her i City betale mellem 5 og 40 mia. euro i skat. Det er der ingen af os, der tjener!

Jeg sidder ikke her og siger, at finansverdenen ikke skal beskattes og reguleres. Finanssektoren har været kørt fuldstændig af sporet, og det har kostet skatteyderne en forfærdelig masse penge

Erik F. Nielsen, 55 år, global cheføkonom hos UniCredit, London, tidligere europæisk cheføkonom hos Goldman Sachs i New York og London. Har arbejdet i Den Internationale Valutafond og i Nationalbanken.

– så jeg er en meget stor tilhænger af regulering og beskatning. Men den finansielle transaktionskat er en uheldig måde at gøre det på.

Hvis den bliver indført i det kontinentale Europa, er Storbritannien nødt til at være med for at få indflydelse«.

Jeg tror, at briterne bliver i EU.

Hånden på klinken

»Faktisk er der en gammel aftale i EU, som stammer fra de Gaulles tid – Luxembourg-aftalen fra 1966 – der siger, at et land kan nedlægge veto i EU, hvis et flertal vil beslutte noget, der går imod et lands "vitale interesser".

Men Storbritannien er faktisk blevet nedstemt i det her spørgsmål og også i spørgsmålet om direktørbonus i den finansielle sektor – og det skyldes formentlig, at Cameron står med hånden på dørhåndtaget. Så taber man indflydelse«.

Britisk økonomi er sårbar i øjeblikket. Hvordan vil de finansielle markeder reagere, hvis Cameron trækker sit land ud af EU, mener du?

»Briterne er allerede under angreb. Pundet falder som en sten i øjeblikket.

Markederne har tabt tilliden for lang tid siden.

Måske har der været for stor tillid til, at en selvstændig britisk pengepolitik uden for euroen ville give fleksibilitet til hurtigt at få gang i økonomien. Det har vist sig at være forkert. Storbritannien er kommet dårligere ud af krisen end eurozonen. Og hvis man sammenligner med Tyskland og Frankrig, så går det rigtig meget dårligere her«.

Pundet falder som en sten i øjeblikket. Markederne har tabt tilliden for lang tid siden.

Devaluering hjælper ikke

»Det, der bekymrer mig mest, er den manglende fleksibilitet. Hvis en økonomi bliver ramt af et negativt chok, skal den kunne justere sig relativt hurtigt – og hvis den bliver udsat for et positivt chok, skal den hurtigt kunne flytte ressourcer ind i områder med vækst. Storbritannien har vist sig at fejle på begge områder.

I de sidste fem år er pundet faldet med 25 pct., men selv med en så stor devaluering har briterne ikke vundet én eneste procent af verdenshandelen. Det er helt ekstraordinært. Jeg har aldrig set noget lignende. Så der er et eller andet, der ikke er så fleksibelt, som vi troede, det var.

Tværtimod har de fået højere importpriser og en inflation, der på et tidspunkt var oppe på 5,5 pct. Folk har måttet beskære forbruget, for opsparingen er ikke særlig høj«.

Den engelske historie

Kan det ende med, at Storbritannien forlader EU?

»Jeg er ganske overbevist om, at hvis Cameron vinder næste valg, og han udskriver folkeafstemning, så vil han selv, det konservative parti, Labour, De Liberale, medierne og erhvervslivet kaste sig ud i en kæmpekampagne for at blive. Så jeg tror, at briterne bliver i EU.

Hvis du nærlæser Camerons taler i den senere tid, så er der helt nye toner: Han er i gang med at forklare, at hans taktik allerede har virket. Han har skabt nye alliancer, bl.a. med Angela Merkel. Han forklarer, at "Jeg truede dem, og nu får vi indflydelse i Europa". På kontinentet ser man det ikke helt på den måde, men det er den engelske historie lige nu.

I virkeligheden er den største risiko, tror jeg, at næste valg bliver vundet af Labour, og Labour derefter vælger at udskrive folkeafstemning, for så er det ikke sikkert, at de konservative vil gå i brechen for at blive«. ♦

Inspireret af David Cameron arbejder Dansk Folkeparti på en liste over politikområder, hvor man vil hente EU-beføjelser tilbage til Danmark.

Dansk Folkeparti ønsker flere forbehold

AF STAFFAN DAHLLÖF

"Udmærket". "Det vil vi også". Sådan lød Dansk Folkepartis første, og hurtige, reaktion på David Camerons tale om Storbritanniens forhold til EU og udsigterne til, at briterne vil tage stilling i en kommende folkeafstemning.

Men hvad er det som Dansk Folkeparti vil kunne vælge fra, og som ikke i forvejen er omfattet af de danske forbehold? Og: Forbereder Dansk Folkeparti sig på en udmeldelseskampagne?

Svaret på det andet spørgsmål er et klart nej. DF ønsker ikke Danmark ud af EU. En udmeldelse er heller ikke de

britiske hensigter, mener DF's formand Kristian Thulesen Dahl:

»Camerons forsøg handler jo om at holde Storbritannien inde i EU. Det kan man se af den meget afdæmpede tyske reaktion. Og jeg mener, at vi skal følge efter i englændernes spor. Men EU-samarbejdet skal hvile på en folkelig opbakning. Her trænger vi til et eftersyn«.

Liste kommer senere

Kristian Thulesen Dahl var i mange år et meget aktivt medlem af Europaudvalget. Her dannede han par med Enhedslistens Keld Albrechtsen. De to sørgede for, at det EU-positive flertal blev holdt til ilden – og at de dengang lukkede møder ikke
fortsættes næste side...

blev afsluttet alt for tidligt fredag eftermiddag.

Hvad er det, Danmark ikke skal omfattes af?

»Der skal nok komme en liste, bare ikke nu. Hvis jeg nu kommer med et færdigt bud, vil det blokere for den diskussion vi ønsker«.

Men DF's partiformand giver alligevel nogle mulige eksempler:

»Det er et problem, at arbejdskraftens frie bevægelighed også omfatter lande, hvor lønningerne er meget lavere end i Danmark. I Tyskland har man nu fået begrebet "working poor", hvor mennesker i fuldtidsjob ikke kan leve af deres løn, fordi den er blevet presset af folk udefra. Det havde vi jo troet var utænkeligt i Tyskland«.

»Jeg håber, vi vil kunne bevæge os væk fra ja/nej-debatten.

Andre mener, at de lave tyske lønninger skyldes de tyske arbejdsmarkedsreformer i 2002-2004 (Hartz-reformerne), og ikke arbejdskraft østfra?

»Det er klart, at Hartz-reformerne har haft stor betydning for arbejdsudbuddet i Tyskland og dermed for den lønudvikling, der har været. Når man så oveni lægger presset fra billigere østeuropæisk arbejdskraft – som Tyskland i den grad også har haft inde på livet – har tyskerne været presset fra flere kanter. Sammenlagt har det ført til "working poor" – en situation, der jo nu har sat gang i en diskussion, om man bør indføre en lovpligtig mindsteløn!

UDVIDET DEBATMØDE MED BL.A. HANDELSMINISTER PIA OLSEN DYHR:

Hvorfor presser EU Afrika?

Onsdag den 15. maj kl. 17-19.30 i Møderiet, MS, Fælledvej 12, Nørrebro, København

EU truer de afrikanske lande med, at de mister toldfri adgang til Europa, hvis de ikke også åbner deres markeder op for vores varer. Men Afrika kan ikke konkurrere på lige fod med Europa. Hvorfor skaber EU ikke sammenhæng mellem sin handels- og sin udviklingspolitik? Det spørger vi en række eksperter og politikere om.

Pris 100 kr., 50 kr. for studerende inkl. kaffe og en bolle.

TILMELD DIG PÅ www.deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

Det bliver et af de interessante spørgsmål i forbindelse med det kommende tyske valg«.

Forbeholdene parkeret

»I dag står forbeholdene – mod euro, forsvar, retsligt samarbejde og unionsborgerskab – parkeret, ligesom i venten på, at der nok en dag skal opstå en stemning for at få dem afskaffet«, siger Thulesen Dahl. »Men jeg kan tænke mig en mere varig situation, hvor forbeholdene bliver en permanent del af Danmarks "EU-pakke". Med Englands hjælp kan "undtagelserne" så blive flere«.

Et af de steder, hvor EU skal ruller tilbage, er grænsekontrollen, mener han:

»Det var grotesk, at Kommissionens embedsmænd kom for at kontrollere det skjul, vi ville opføre i Kruså; det var mindre end dem svenskerne har bygget ved Øresundsbroen«.

»Andre områder, jeg kan tænke mig at se på, er fødevarerkontrol, måske sundhedsydelse og dyretransporter«.

Afvisningen af Rohde

Samtidig med, at Kristian Thulesen Dahl skitserer en kritisk gennemgang af forholdet til EU over for NOTAT, annoncerer Europaminister Nicolai Wammen, at en fem år gammel politisk aftale om den danske EU-politik mellem fem partier trænger til en genopfriskning.

»Et af de steder, hvor EU skal ruller tilbage, er grænsekontrollen.

»Jeg tror nok, vi bliver inviteret med til et første møde, men oplægget er helt klart at få lavet et nyt memorandum mellem de EU-positive partier.

Jeg håber, det betyder, at vi vil kunne bevæge os væk fra ja/nej-debatten. Det ville være meget trist, hvis man ikke en gang ville tage den debat«, siger Kristian Thulesen Dahl.

Han ser flere grunde til, at den debat, han ønsker, vil kunne blive til noget – trods modstand fra andre partier, og han peger især på tre ting:

- *Afsmitningseffekten:* Debatten i Storbritannien får, mener han, en afsmittende effekt.
- *Bankunionen:* Regeringen vil først tage stilling til en dansk deltagelse i en bankunion, når alle dele er på plads. Men rent juridisk kan Danmark ikke være med i en bankunion med indskydergarantier. Det vil, mener DF, kræve en afskaffelse af euroforbeholdet.
- *Stemningen* i de traditionelt EU-venlige borgerlige partier er ikke, hvad den har været. Det er Venstres afvisning af Jens Rohde som spidskandidat til EU-valget et lysende eksempel på, mener Kristian Thulesen Dahl.

»Stemningen i de traditionelt EU-venlige borgerlige partier er ikke, hvad den har været.

Oldboyshold med indflydelse

Der findes også andre udlægninger af Dansk Folkepartis EU-kurs under Kristian Thulesen Dahl. Nogle mener, at partiet firer på EU-modstanden for at blive regeringsdueligt i en eventuel borgerlig regering...

»Ja, ja, det har jeg hørt. Men så vil jeg henvise til den radikale Niels Helveg Petersen, som, efter at han var gået af som udenrigsminister, fortsatte i Folketinget som almindeligt medlem og mødte fast op i skatteudvalget. Sådan ser jeg på det: Arbejdet i Folketinget er det vigtige politiske arbejde. Vi har ikke været ministre, og vi har ikke den følelse, at fordi vi ikke sidder i bagsædet i en ministerbil, så nytter det ikke noget. Du vil aldrig se Dansk Folkeparti i sådan en rolle, hvor en strategi for at komme til tops styrer politikken«.

Mener du, I har en anden holdning eller sågar en anden moral...?

»Nej, jeg vil ikke beklikke andres motiver, eller gøre mig hellig. Men vi arbejder ikke på samme måde som andre partier, hvor politikken bliver styret af fokusgrupper. Min eneste fokusgruppe er oldboysholdet i Thyregod«. ♦

Hvordan får du indflydelse på EU?

Kom og hør Europaminister **Nicolai Wammen** og tidligere MEP **Jens-Peter Bonde** til en samtale om, hvordan vi som almindelige borgere kan engagere os i debatten om beslutningerne i EU.

Odense: onsdag den 10. april på Stiftstidende
København: tirsdag den 16. april på MS, Fælledvej 12

Begge møder er kl. 17-18.30 og det er gratis at deltage.

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

TILMELD DIG PÅ www.deo.dk

Andreas Marckmann stiller skarpt på Europaministeren

Vigtigt at have briterne med

- men Danmark følger ikke briterne, tværtimod, siger Nicolai Wammen (S) i dette interview.

Nicolai Wammen: »Jeg tror, man skal passe på med at sætte lighedstegn«.

Hvad mener du om Camerons tale?

»Cameron har udstukket sin kurs for, hvordan han gerne ser Storbritannien i EU. Det er en retning, hvor han ønsker, at Storbritannien træder ud af dele af EU-samarbejdet, og det er jo den britiske premierministers eget valg. Men det er ikke den kurs, Danmark vil tage«.

Hvad er grundlæggende forskellen på dit syn på EU og Camerons?

»Cameron ønsker løsere tilknytning til EU. Den danske regerings – og min – holdning er, at Danmark skal være så tæt integreret i EU som muligt. Derfor har jeg og Cameron meget forskellige tilgange til, hvordan man bedst varetager sit lands interesser i EU«.

Hvordan vil du beskrive briternes forhold til EU?

»Briternes forhold til EU er præget af, at der er en stor EU-skepsis i den britiske befolkning, og de har på en række punkter holdninger, der er meget forskellige fra resten af EU«.

Men hvis du sammenligner den britiske og den danske EU-debat, så er der også i Danmark en del EU-skepsis. Er du enig i, at der er mange sammenfald mellem den danske og den britiske debat?

»Ja, vi har også i Danmark haft en EU-debat, hvor befolkningen i nogle tilfælde har valgt, at vi skal have forbehold over for vigtige dele af EU-samarbejdet. Men jeg tror, man skal passe på med at sætte

lighedstegn mellem, hvordan danskerne og briterne tænker EU«.

Kan du prøve at sammenligne den danske og britiske EU-debat, så en ikke-nørd kan forstå det?

»Jeg tror, det fører for vidt med en stor analyse. Jeg kan bare sige, at Storbritannien har valgt på en række områder at stå udenfor, f.eks. banktilsynet – hvor Danmark er gået aktivt med«.

Gør den danske regering noget for at trække briterne mere i vores retning?

»Vi har fra dansk side sagt, at vi ser Storbritannien som et meget vigtigt land i EU. Set med vores øjne er det en fordel, at

fortsættes side 13...

Sandhedens time for Europa

I sin seneste bog "Nok er nok" skriver Niels I. Meyer om Norden som alternativ til EU. Vi har bedt ham sætte sine tanker i relation til David Camerons Europa-udspil.

AF NIELS I. MEYER

Kritikken af den fejlslagne udvikling i EF/EU fokuserer især på manglende demokrati, stigende ulighed, voksende korrupsion, uforstandig indførelse af en fælles valuta, forkerte løsninger på de økonomiske kriser og fravær af indbyrdes solidaritet. De fejlslagne neoliberalistiske teorier og modeller er endda blevet traktatfæstede, så de politiske muligheder er låst fast.

Storbritannien har nu åbent antydnet muligheden af at trække sig mere eller mindre ud af samarbejdet.

Den nødvendige nytænkning vil imidlertid næppe komme fra Camerons UK. Derfor vil jeg fokusere på en anden og

mere visionær mulighed, nemlig dannelsen af et selvstændigt Nordisk Forbund i samarbejde med EU og resten af Europa.

Nordisk Forbund

Et brud med den nuværende unionsudvikling kræver et troværdigt og visionært alternativ. Selvom der historisk har været en betydelig skepsis i Danmark og Sverige mod unionsudviklingen, har der også været en udbredt bekymring for "at blive efterladt på perronen", mens EU-toget kører videre.

Denne bekymring er ved at blive svækket, efterhånden som EU-toget (og specielt euro-toget) ser ud til at have kurs mod afgrunden. Derfor er tidspunktet det rette til at overveje en ny kurs og en ny fartplan.

fortsættes side 12...

Niels I. Meyer er professor emeritus fra Danmarks Tekniske Universitet, forfatter og samfundsdebattør. Medlem af JuniBevægelsens ledelse 1992-2005.

fortsat fra side 11...

Sandhedens time for Europa

Det første skridt kunne være, at Norge, Sverige, Danmark, Finland, Island, Grønland og Færøerne gik sammen og dannede et politisk forbund (Nordisk Forbund) med fælles udenrigs-, forsvars- og finanspolitik.

Det vil så være Nordisk Forbunds opgave at forhandle med EU om et fleksibelt og konstruktivt samarbejde om handel og løsningen af grænseoverskridende problemer.

Nordisk Forbund... vil kunne få international betydning som rollemodel for de store industrilande.

Men den afgørende forskel fra den nuværende union vil være, at EU ikke kan vedtage love, som gælder for medlemmerne af Nordisk Forbund.

Et eksempel vil være, at Nordisk Forbund kan genindføre kontrollen med de grænseoverskridende kapitaloverførsler, og derved forhindre en spekulativ destabilisering af regionens økonomi, som påpeget allerede af den britiske økonom Maynard Keynes i 1930'erne. Et andet eksempel kunne være handelsmæssige sanktioner mod indførsel af varer produceret under miljøskadelige forhold.

Nordisk Forbund vil have en betydelig forhandlingsstyrke på basis af en samlet befolkning fra starten på over 20 millioner indbyggere, en relativt stærk økonomi i forhold til store dele af EU, et udbygget velfærdssystem, en veluddannet befolkning og en tradition for internationalt udsyn.

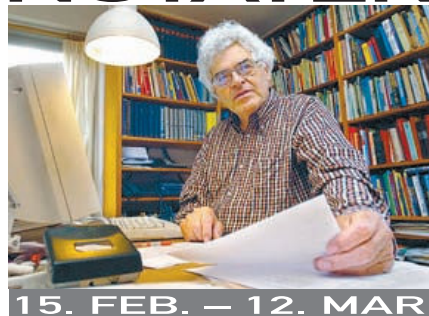
Hvis Nordisk Forbund går hurtigere og videre end EU i omstillingen til en bæredygtig energi- og miljøudvikling og samtidig illustrerer de økonomiske fordele ved denne strategi, vil vi kunne få international betydning som rollemodel for de store industrilande. Europæerne fortjener en bedre samarbejdsmodel end den nuværende union, og tidspunktet for et Nordisk Forbund er nu. ♦

Referencer:

Niels I. Meyer: "Nok er nok – stop den skæve udvikling", forlaget Tiderne Skifter, København, november 2012, 88 sider.

Gunnar Wetterberg: "Forbundsstaten Norden", Nordiska Ministerrådet, København, 2010.

SKOVMANDS NOTATER

15. FEB. – 12. MAR.

Det offentlige skal betale til tiden

12. marts. I en pressemeddelelse fastslår Kommissionen, at offentlige myndigheder skal betale deres regninger, inden der er gået 30 dage. Kun i særlige tilfælde må fristen forlænges.

Hvis kravet ikke opfyldes, kan de berørte virksomheder kræve rente af de manglende penge og et rykkergebyr på cirka 300 kroner.

Her er der for en gangs skyld grund til at rose EU. Dette krav til det offentlige er virkelig udmærket. Hvorfor har vi ikke selv kunnet finde ud af det?

EU vil gøre solceller dyrere

6. marts. Kommissionen registrerer fra denne dag al indførsel af solceller fra Kina. Firmaer, der herefter indfører solceller, kan få en betydelig ekstraregning. Kommissionen vil nemlig indføre en 30 procent afgift på solceller fra Kina, og den ønsker, at afgiften skal vedtages med tilbagevirkende kraft, oplyser byggeriets dagblad Licitationen.

Prisen på solceller er faldet stærkt i det seneste år, og det har skabt store problemer for producenter i EU. De hævder, at kineserne får statsstøtte til deres produktion, og i september 2012 besluttede Kommissionen at gå ind i sagen. Den mener nu, at den kan gå til Ministerrådet og kræve en ekstra told på de kinesiske solceller.

Påstanden om den kinesiske statsstøtte er ikke dokumenteret. Den bruges blot som undskyldning for at støtte den europæiske industri.

Opfordrer til aktion mod bosætter-varer

6. marts. EU's udenrigspolitiske chef, Catherine Ashton opfordrer nu ifølge Politiken medlemslandene til at mærke de varer, der kommer fra de ulovlige israelske bosættelser på palæstinensisk område.

Det er frivilligt for landene at tage dette skridt, men man må vente, at i hvert fald Storbritannien og Danmark følger opfordringen. Og nu kan man uden problemer

opfordre butikkerne til at mærke de ulovlige varer fra Israel.

EU har længe været tilbageholdende med at kritisere Israels ulovlige handlinger på palæstinensisk område. Godt at Catherine Ashton nu handler.

Mælkebønder kan få halveret deres støtte

28. februar. Mælkebønder kan blive særligt hårdt ramt af EU's budgetforlig, oplyser Jyllands-Posten. De får nemlig ikke alene formindsket deres arealstøtte med 20-25 procent. De risikerer også at miste den særlige støtte, som de får som producenter af mælk. Kommissæren for landbrug mener nemlig, at denne støtte er urimelig.

Alt i alt risikerer deres støtte at blive halveret, skriver bladet.

Da vi blev medlem af EU, var der ingen grænser for de velsignelser, der ventede landbruget. Nu oplever landmændene den barske virkelighed.

EU-borgere skal også have SU

24. februar. En dom fra EU-Domstolen kan betyde, at Danmark kan blive tvunget til at betale SU til folk fra andre EU-lande. De skal blot have været i gang med et arbejde her, inden de går i gang med studierne.

Professor Peter Pagh mener, at dommen kan føre til, at unge fra andre EU-lande helt bevidst vil tage til Danmark for at arbejde i nogle måneder, inden de begynder at studere. Hvis de blot rejser til Danmark for at studere, kan de nemlig ikke få SU.

Med dette EU-krav får regeringen nok svært ved at opnå sine ønskede besparelser på SU'en.

11 lande deltager i EU's finansskat

15. februar. Kun 11 af de 27 EU-lande vil indføre den finansskat, som Kommissionen foreslår, oplyser Information. Det er Tyskland, Frankrig, Østrig, Belgien, Spanien, Portugal, Grækenland, Italien, Slovakiet, Slovenien og Estland,

Skatten, der også kaldes for »Tobin-skatten«, går ud på, at der betales 0,1 procent for handel med aktier og obligationer og 0,01 procent for handel med de aftaler – derivater – hvor køber og sælger aftaler en bestemt kurs på en vare. Man skønner, at skatten vil indbringe 260 milliarder om året.

Skattens virkninger er svære at gennemskue. Så måske er det fornuftigt, at den danske regering undtagelsesvis lader være med at følge EU's forslag.

Notaterne kan i uddybet form læses på www.notat.dk under de samme overskrifter.

fortsat fra side 11...

Vigtigt at have briterne med

briterne er med i så meget af samarbejdet som muligt. Men vi har også respekt for, at det er en beslutning, kun Storbritannien kan træffe».

Mange mener, at både den danske og den britiske EU-debat rummer stor EU-skepsis, fordi befolkningerne ikke føler, de er taget med på råd. Er du enig i det?

»Jeg er enig i, at der er et stort behov for, at vi politikere kommer ud og taler EU med befolkningerne. Det er også derfor, jeg som Europaminister bruger en stor del af min tid på at besøge virksomheder og deltage i møder, hvor jeg fortæller om, hvilken vej jeg mener, Danmark og EU skal gå.

Det er også en god lejlighed til at høre de drømme og håb, men selvfølgelig også bekymringer, danskerne har. Det handler jo om deres liv, og EU har stor indvirkning i forhold til at skabe vækst, arbejdspladser og et bedre miljø. Derfor er det en af mine vigtigste opgaver at tale med folk».

” Jeg kan bare sige, at Storbritannien har valgt på en række områder at stå udenfor, f.eks. banktilsynet – hvor Danmark er gået aktivt med.

Cameron har lovet en folkeafstemning om EU, hvis han bliver genvalgt. Tror du, briterne ender med at forlade EU?

»Cameron har sagt, at hans mål ikke er, at Storbritannien skal forlade EU. Men han har også meldt ud, at hvis det ender med et nej ved folkeafstemningen, fører det til reel britisk udtrædelse af EU. Jeg kan bare sige, at jeg er glad for, at Cameron har det udgangspunkt, at det tjener briternes interesser at være med i EU. Storbritannien er et vigtigt land at have med«. ♦

EU DEMOKRATISK SET

AF RASMUS NØRLEM SØRENSEN

Folkeafstemninger

Man kan ikke have et folkestyre uden et folk, der aktivt tager stilling og deltager i politik. Så vidt vil de fleste nok være enige med David Cameron. Men udsigten til folkeafstemninger om EU-forhold er ikke noget, der vækker jubel hverken i EU eller hos størstedelen af de europæiske ledere.

Der er til en vis grad tale om, at sporene skræmmer. Nederlaget for Forfatnings-traktaten ved folkeafstemninger i to af EU's kernelande – Holland og Frankrig i 2005 – kom som et chok for mange i EU-systemet. Det har lagt en dæmper på lysten til nye folkeafstemninger.

Men der er også tale om, at EU har bygget sin demokratiske legitimitet på at levere den rigtige løsning for Europa. Og hvis man sidder inde med den rigtige løsning, er det naturligvis ikke oplagt at give befolkningerne en alternativ valgmulighed. Men den ”rigtige løsning” med en stærk politisk union, en fælles euro, og hvad der deraf følger, ser i manges øjne ikke så rigtig ud længere. Så måske er tiden alligevel ikke løbet helt fra folkeafstemninger.

FOLKEAFSTEMNINGER har den indlysende fordel, at de giver et direkte folkeligt mandat til politiske beslutninger. Og tænk, hvis der havde været et folkeligt mandat til europrojektet eller Finanspagten. Så ville det måske være nemmere at overtale tyskere til at bidrage til grækere – og overbevise græ-

kerne om, at de må betale prisen for at redde den euro de selv havde valgt.

Derudover er der en oplagt mulighed for at inddrage befolkningen. Der er ingen, der vil deltage i et demokrati, hvor de ikke kan få indflydelse. Men ved folkeafstemninger fornemmer man tydeligt, at der er noget på spil. Typisk ved, at der er noget at tabe for magthaverne. Det kan gå helt galt, hvis folket ender med at stemme forkert. Så almindelige mennesker har en grund til at sætte sig ind i tingene – magten forpligter.

ULEMPEN ER, at et vanskeligt politisk spørgsmål skal koges ned til to alternativer. I Danmark kender vi kun al for godt til ulemperne ved, at EU-politikken gemmer sig i skyttegravene med en ja-lejr på den ene side og en nej-lejr på den anden.

Det giver måske ikke mening at afholde folkeafstemninger nationalt, hvis det er et europæisk spørgsmål man skal tage stilling til. Det kommer hurtigt til at være en afstemning, der forholder sig til en række indenrigspolitiske spørgsmål og forhold – og mindre til det, man egentlig gerne ville have et svar på.

Det kan muligvis ændres, hvis man gennemfører afstemningen på europæisk plan. Her vil det give en fornemmelse af, at vi handler og agerer som europæere – og ikke nødvendigvis under en træls dansk regering i krise.

Møder i Aarhus

Hvad vil briterne i EU?

Onsdag 3. april

Kan EU styre finanskapitalen?

Mandag 6. maj

Begge møder kl. 17-18.30 i salen på Hovedbiblioteket i Aarhus.

Pris 50 kr., 20 kr. for studerende.

LÆS MERE OG TILMELD PÅ www.deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

LØRDAGSSEMINAR I KØBENHAVN:

Kan EU styre finanskapitalen?

Lørdag den 4. maj kl. 10.30-16.30 på CBS i København

Hvad gør EU, og hvad skal der til, for at finanssektoren ikke løber løbsk igen? Hvordan tager politikerne magten tilbage? Mød bl.a. **Ole Bjerg, Lars Pehrson** og **Kenneth Haar**, og deltag i debat med panel af politikere.

Arrangør DEO i samarbejde med Attac og CBS.

Pris 100 kr., 50 kr. for studerende. Der serveres en frokostting og kaffe.

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

TILMELD DIG PÅ www.deo.dk

...fortsat fra side 7

Men der ligger en klump på cirka 130 love og andre beslutninger af forskellige slags fra årene 1995 – 2008 som Storbritannien er gået med på, men ud fra den forudsætning, at de i sidste instans skulle afgøres ved britiske domstole og dermed hørte under national kompetence.

Dem får Domstolen og til dels Kommissionen også hånds- og halsret over fra næste år.

Beslutningerne omfatter en række konventioner om politisamarbejde, Den Europæiske Arrestordre, udlevering af vidner, overførsel af fanger, oprettelse af Europol, afgørelser om terrorbekæmpelse, m.v.

Alt dette her har briterne nu mulighed for at afvise. Og det synes den konservative justitsminister Theresa May, at man skal, til forskel fra regeringspartneren Liberaldemokraterne.

Bombemand og Assange

Theresa Mays argument er, at Storbritannien til hver en tid vil kunne vende tilbage, og bede om at blive omfattet af de beslutninger, som man ønsker enkeltvis, om end det bliver på Kommissionens og de andre medlemslandes nåde.

Den Europæiske Arrestordre, fra 2002 er en af de kontroversielle beslutninger. Den er Storbritannien omfattet af, og man har blandt andet brugt den til at få udleveret en af de skyldige bag bomberne i London 2005 fra Italien.

Men arrestordren er også blevet (mis) brugt til at udlevere en brite til Grækenland, hvor manden sad fængslet i fire år uden rettergang, før han blev sluppet fri. Og Sverige har forsøgt at bruge arrestordren til at få udleveret WikiLeaks grundlægger Julian Assange, hidtil uden held. *Irland har accepteret, at Domstolen og Kommissionen får den udvidede kompetence.* ♦

Rejse til Estland, Letland og Litauen

Tre fascinerende nabolande der har prøvet det meste. Skiftende undertrykkere. Op til 30% nedskæringer. Store etniske modsætninger. Men også den højeste vækst i EU.

Vi vil få landenes problemstillinger ind under huden på **8-dages bustur med afgang 17. maj og 7. juni**. Pris 6.300 kr. Vi bor på pæne centrale hoteller. Vi møder interessante personer i både Vilnius, Riga og Tallinn og får oplæg i bussen. En unik rejse du ikke vil fortryde.

LÆS MERE OG TILMELD DIG PÅ www.deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

Briterne mod Kontinen

Hvad enten briterne stemmer ja eller nej ved en folkeafstemning om EU, vil deres euro-skepsis dukke op igen.

For den har ældgamle rødder, påpeger en dansk historiker.

AF OLE AABENHUS

”Vi er med Europa, men vi er ikke en del af Europa”. Det kunne lyde som et kort referat af den tale, den britiske premierminister David Cameron holdt den 23. januar, men faktisk er ordene hentet fra en tale, Winston Churchill holdt for mange år siden, i 1930.

Men hvad ligger der bag denne evigt gentagne skepsis over for Kontinentet? Er der tale om almindelig rivalisering mellem gamle stormagter – Storbritannien over for Frankrig og Tyskland?

Jeg valgte at spørge en historiker, Nils Arne Sørensen fra Syddansk Universitet, om han var overrasket over indholdet i den tale, Cameron holdt? Det var han ikke:

»Ikke, hvis du ser på Storbritanniens forhold til Europa/EU efter 2. Verdenskrig. Det er en ny gennemspilning af briternes grundlæggende utryghed ved det europæiske projekt – som grundlæggende også er en identitetskrise.«

Den britiske løve år 2013

»Hvis du ser på Storbritanniens historie efter 1945, så er det en fortælling om tab af magt. Det er jo kun af historiske grun-

de, at vi opfatter Storbritannien som en stormagt. Det er jo bare en ret beskedent ø, hvor der bor 60 millioner mennesker – som har underskud og en svag økonomi, men som har en glørværdig historie.

Det har vi andre lettere ved at se, end briterne selv.

” Det er jo bare en ret beskedent ø, hvor der bor 60 millioner mennesker – som har underskud og en svag økonomi, men som har en glørværdig historie.

Da det europæiske projekt blev formuleret efter 1. Verdenskrig, havde briterne et stort imperium, og det var det, de satsede deres fremtid på. Først i 1960'erne gik det op for dem, at her var noget, de nok var nødt til at være med i. Det blev til deltagelse uden entusiasme og med forbehold om, at ”vi vil så lidt som muligt”.

Briterne ynder at tale om Storbritanniens særlige relationer til Commonwealth og USA?

»Ja, når man ser på britisk historie helt op til i dag, får man tit det indtryk, at Atlanterhavet er smallere end Den Engelske Kanal.

Men amerikanerne taler ikke om et ”særligt forhold”, sådan som briterne gør.

For USA er det mere interessant at agere med Kina og Indien, og også med Europa som EU, end det er at agere med Storbritannien«.

Kontinentet

Hvorfor er det, at briterne føler sig så dårligt tilpas i forhold til Kontinentet?

»Det handler om den måde, britisk identitet og selvforståelse er blevet dan-

Frankrig: Slaget ved Trafalgar 1805, hvor admiral Nelson smadrede den fransk-spanske flåde og dermed forhindrede Napoleons planer om et erobringstogt tværs over Kanalen.

net – gennem en lang række krige mod europæiske magter: Først Spanien, så Frankrig, så Tyskland. Men for at forstå det, skal vi helt tilbage til dengang, da identitet havde enormt meget med religion at gøre«.

Vi skal tilbage til religionskrigenes tid, da der var konstant, militær kamp mellem protestanter og katolikker i et helt århundrede, fra ca. 1550 til 1648, mener Nils Arne Sørensen.

Storbritannien eksisterede ikke endnu – det blev først dannet i 1707 – men det protestantiske England var omgivet af katolikker i Irland og i Skotland, og fordrevne katolikker fra England og Skotland søger beskyttelse i Frankrig og prøver regelmæssigt at vende tilbage og erobre magten.

” Det handler om den måde, britisk identitet og selvforståelse er blevet dannet.

»Du kan sige, at fjendebilledet bliver religiøst dannet, og oven i det bygger du så nationale modsætninger, handelskrige og kampe om verdensherredømme i Nordamerika, Asien og Afrika.«.

EU som det fjerde rige

»I 1900-tallet kommer de to store verdenskrige, som briterne engagerer sig i. Men de føler, at deres indsats ikke fører til noget. 1. Verdenskrig ender ikke lyk-

Nils Arne Sørensen er lektor i historie ved Syddansk Universitet med speciale i nyere dansk og europæisk historie. Forfatter til bl.a. "Briterne og Europa" (sammen med Jens Rahbek Rasmussen, 1997) og "Den store krig. Europæernes første verdenskrig", 2005.

keligt, for 10 år senere er der nazisme og fascisme på kontinentet. Og hvad angår 2. Verdenskrig, mener mange briter, at europæerne ikke gjorde ret meget modstand, da tyskerne rullede frem.

Hvis du nærlæser rødglødende britiske EU-modstandere, finder du meninger som, at tyskerne nu gennem EU har held med det, som mislykkedes for Hitler. Der er folk, der taler om EU som det fjerde rige, men de er nok ude på overdrevet. Men alle de ting, man ikke kan lide – diktatur, militarisme, fascisme, racisme – dem parkerer man i Tyskland«.

Hvad kan vi lære af 1975?

»Nu får briterne næsten sikkert en folkeafstemning. Sidste gang de havde en sådan var i 1975. Dengang startede det med, at et flertal af briterne mente, at jo før de kom ud af det her Europa (*som de var kommet ind i to år før. red.*) desto bedre, og så endte det alligevel med, at cirka to tredjedele af dem stemte ja.

Det, kunne man så forestille sig, ville føre til større tilfredshed. Men der gik ikke særlig lang tid, før den britiske skepsis over for det europæiske projekt dukkede op igen – den kom i midten af 1980'erne med Margaret Thatcher.

Så jeg er skeptisk over for det synspunkt, at med en folkeafstemning i 2017 vil man endelig, én gang for alle, kunne rense ud og lukke den her diskussion«. ♦

Spanien: En af de mest berømte begivenheder i Englands historie er Dronning Elisabeths sejr i 1588 over verdens dengang største krigsflåde, den spanske armada. Spanien var dengang katolicismens førende magt, og armadaen blev sendt mod England bl.a. som hævn for henrettelsen af den katolske Marie Stuart af Skotland. Armadaen blev totalt massakreret.

Undtagelse fra uændrede rettigheder

Et kik bag kulisserne, seks år senere.

DER HAR ALTID VÆRET NOGET ULDENT ved Charteret om grundlæggende rettigheder i EU, som blev til en del af Lissabontraktaten i 2007 og sat i kraft to år senere.

På den ene side blev Charteret juridisk bindende. På den anden side skulle det ikke medføre nye kompetencer til Unionen. Og så er man jo lige vidt. $1 - 1 = 0$.

Men Storbritannien fik en protokol om, at de nye kompetencer (som EU altså ikke skulle have) i hvert fald ikke skulle gælde hos dem. (Polen stillede samme krav, og Tjekkiet var delvis med på vognen, men det er en anden historie.)

De juridiske spidsfindigheder er der ikke rigtigt plads til her på bagsiden af NOTAT. Men det interessante er, at der nu er dukket dokumenter op, som viser, hvor vanskeligt de involverede havde ved at navigere i tågen.

Organisationen ECAS (European Citizen Action Services) har fået aktindsigt i sagen, godt hjulpet af EU-ombudsmand P. Nikiforos Diamandourous.

Den ellers så stiltfærdige ombudsmand måttet banke i bordet et par gange over for Kommissionen, mens han påpegede, at

aktindsigt er en af de rettigheder, som selvsamme Charter skal garantere.

DE NU FRIGIVNE DOKUMENTER viser, at briterne oprindeligt mente, at Charteret skulle gælde lidt diffust "for Unionen", men ikke for det enkelte medlemsland, og at der ikke skulle være en særlig britisk undtagelse. Det var Tysklands Angela Merkel med på. Og det mente embedsmændene i Rådet var en fin idé, fordi man på den måde kunne skjule for medlemslandene, at ændringerne i sidste ende ikke ville få nogen betydning.

Her sagde Kommissionen stop. Kommissionens førende jurist Michel Petite skriver et sted, at to traktater, der bare betyder det samme ville skabe forvirring om hvilken domstol – EU's i Luxembourg eller Europarådets i Strasbourg – der skulle fortolke det hele.

Derfor forlangte Storbritannien – som så ofte før – en undtagelse, selvom Michel Petite advarede om, at undtagelser ikke ser for godt ud, når det gælder grundlæggende rettigheder – »is hard to sell!«. Men de fik den. Og det samme gjorde Polen.

HVAD ER SÅ POINTEN i at få dette at vide, seks år senere? Måske det, som ECAS direktør Tony Venables siger: »Sagen viser, at vi ikke kan have tillid til regeringerne, når de forhandler om vores grundlæggende rettigheder på egen hånd«.

Eller måske ligger pointen i det, den franske general og præsident Charles de Gaulles skal have sagt: »Jeg er kommet til den konklusion, at politik er alt for alvorlig en sag til at blive overladt til politikerne«.

Staffan Dahllöf